

Skolotājs, kurš vada mācīšanos

Skolotāja snieguma apraksts

Iedvesmo, virza un atbalsta skolēnus izaugsmē

- Rosina skolēnus darīt labāko, kas ir viņu spēkos, neatkarīgi no viņu sasniegumiem, spējām un iepriekšējās pieredzes.
- Savā uzvedībā demonstrē pozitīvu attieksmi un tādu vērtības balstītu izturēšanos, kādu sagaida no saviem skolēniem.
- Ir ieinteresēts un uzņemas atbildību un iniciatīvu veidot un īstenot mācības, kurās virza skolēnu izaugsmi, labāko iespējamo sniegumu un psiholoģisko labklājību.
- Zina, kā skolēni mācās un attīstās fiziski, sociāli, emocionāli un intelektuāli un kas var ierobežot viņu mācīšanos, un pielāgo atbilstošus mācīšanas paņēmienus skolēnu atbalstam.
- Zina un izmanto paņēmienus, kas rosina skolēnus ieguldīt pūles un uzņemties atbildību par savu mācīšanos, īpašu uzmanību pievēršot savstarpējo attiecību veidošanai, skolēnu motivēšanai, piedāvājot jaunus izaicinājumus un attīstot patstāvīgas mācīšanās prasmes.

Veido fiziski un emocionāli drošu, attīstošu un iekļaujošu mācību vidi

- Veido pozitīvas, taisnīgas, cieņpilnas un konstruktīvas attiecības ar skolēniem, izzinot un ņemot vērā viņu intereses, viedokli un mācīšanās vajadzības.
- Apzināti veido un sistemātiski uztur pozitīvu mācīšanās kultūru klasē un piedalās šādas kultūras veidošanā skolā, kurā tās dalībnieki novērtē un atbalsta vēlēšanos izzināt, pūles un grūtību pārvarēšanu, sadarbību un savstarpējo atbalstu; apzinās paveikto un priecājas par sasniegumiem; kļūdas uztver kā iespēju augt, saista savus panākumus ar ieguldīto darbu, uzņemties atbildību par savu mācīšanos.
- Pārzina un efektīvi izmanto mācīšanos un pozitīvu uzvedību veicinošus klasvadības paņēmienus: nodrošina skaidru uzvedības noteikumu formulēšanu, noteikumu mācīšanos un apguvi, pozitīvu pastiprinājumu atbilstoši uzvedībai un konsekventu reakciju uz uzvedības noteikumu pārkāpumiem.
- Mērķtiecīgi un efektīvi izmanto visu pieejamo mācību laiku, lai mācību procesā iesaistītu ikvienu, izmantojot daudzveidīgus paņēmienus, to skaitā individuālu, pāru, grupu darbu, kas rosina katru skolēnu domāt un darīt pašam, un atbilstoši atbalstot, iesaista skolēnus savstarpējā atbalsta sniegšanā mācībās.
- Veido mācīšanās mērķiem atbilstošu fizisko vidi, variējot ar klases iekārtojumu, izmantojot uzskates līdzekļus, atgādnis un citus nepieciešamos resursus, kas veicina skolēna aktīvu, patstāvīgu mācīšanos.

Pamatīgi pārzina savu mācību jomu un priekšmetu(s) un māc to(s) prasmīgi mācīt

- Pamatīgi pārzina attiecīgās mācību jomas un mācību priekšmeta(u) saturu, tā struktūru, ideju un prasmju savstarpējo saistību un pēctecību, ilustrē mācību jomas standartā ietvertās *lielās idejas* ar piemēriem.
- Interpretē savas mācību jomas standartu, mācību priekšmeta(u) paraugprogrammas, lai mērķtiecīgi plānotu uz skolēnu sasniedzamo rezultātu vērstas mācības gadam, tematam, mācību nodarbībai, arī atvasinātu un grupētu sasniedzamos rezultātus sava mācību priekšmeta vai moduļa mācību programmas izveidei un kopīgi ar kolēģiem plānotu un saskaņotu mācību saturu efektīvākām skolēnu mācībām.
- Izprot un pastāvīgi interesējas par to, kā skolēni domā par attiecīgās mācību jomas un mācību priekšmeta saturu un kā to apgūst, analizē skolēnu domu gājienu, lietojot nestandarta metodes problēmu risināšanā, nosaka tipiskus skolēnu nepareizos priekšstatus savā jomā un mērķtiecīgi izvēlas atbilstošus paņēmienus padziļinātas izpratnes veidošanai.
- Izmanto efektīvas un inovatīvas mācību jomas/priekšmeta metodes un paņēmienus un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, diferencējot mācību saturu un pieeju un piedāvājot skolēnu mācīšanās vajadzībām atbilstošu, iesaistošu un dzīves situācijām pietuvinātu mācību procesu.
- Mācību jomas un mācību priekšmeta apgūvē mērķtiecīgi integrē skolēnu vispārīgo jeb caurviju prasmju attīstību, piedāvājot atbilstošas mācīšanās stratēģijas un iespējas izmantot prasmes daudzveidīgos kontekstos, palīdz skolēniem saskatīt iespējas iegūtās zināšanas un prasmes izmantot citās jomās un priekšmetos, meklē iespējas sadarbībai ar kolēģiem skolēnu padziļinātas izpratnes un prasmju attīstībai ilgtermiņā.

Plāno mācības stratēģiski un tās efektīvi īsteno

IZVIRZA SASNIEDZAMO REZULTĀTU (SR)

- Plāno mācības, kas virzītas uz sasniedzamo rezultātu skolēnam. Izvirza skolēniem nozīmīgus un kompleksus īstermiņa un ilgtermiņa SR, kas paredz gan konkrētu zināšanu un atsevišķu prasmju apguvi, gan to pārnesi jaunās situācijās; izvirza SR gan viena priekšmeta ietvaros, gan tādus, kas skar vairākus priekšmetus/jomas; izvirza kompleksus SR, kas apgūstami ilgtermiņā, ietver caurviju prasmju attīstību un paredz koordinēti lietot zināšanas, prasmes, attieksmes.
- Formulē saprotamus, izmērāmus, ambiciozus, īstenojams, skolēnu zināšanām, prasmēm un vajadzībām atbilstošus un viņiem personiski nozīmīgus SR.
- Iesaista skolēnus SR izvirzīšanā un skaidro to nozīmi. Organizē procesu, kurā skolēniem ir skaidrs, ko viņi iemācīsies, veicot uzdevumu, kā ar to tuvosies mērķim un kāds ir labs sniegums.

PIEDĀVĀ JĒGPILNUS UZDEVUMUS

- Plāno mācību nodarbības, kurās skolēniem ir saprotams sasniedzamais rezultāts, iespēja jauno informāciju saistīt ar iepriekšējām zināšanām, ar mērķtiecīgu skolotāja atbalstu veidot dziļu izpratni par mācību saturu, pašiem praktiski darbojoties, izmantojot jaunās zināšanas un prasmes daudzveidīgās situācijās, arī citos mācību priekšmetos un jomās, ir pietiekamas iespējas vingrināties zināšanu un prasmju nostiprināšanai ilgtermiņā.
- Sagatavo un mērķtiecīgi izvēlas sasniedzamā rezultāta sasniegšanai piemērotus uzdevumus, to skaitā tādus, kas piedāvā risināt reālas pasaules problēmas, pieredzēt un veicināt pilsonisku līdzdalību, izpaust uzņēmējspēju un izmantot gan vienas, gan vairāku mācību jomu vai priekšmetu zināšanas un prasmes, tādējādi mērķtiecīgi attīstot tādas skolēnu vispārīgās jeb caurviju prasmes kā kritisko domāšanu un problēmrisināšanu, radošumu, uzņēmējspēju, sadarbību, pilsonisko līdzdalību, digitālo pratību un citas.
- Piedāvā skolēniem uzdevumus un mācību nodarbībās uzdod daudzveidīgus jautājumus, kas prasa domāt un darboties augstākajos izziņas darbības līmeņos, analizējot, sintezējot, interpretējot, novērtējot, ar modeļu un piemēru palīdzību pašiem atklājot likumsakarības, saistot mācību saturu ar personisko pieredzi; mērķtiecīgi un strukturēti iesaista skolēnus diskusijās un dažādās sadarbības situācijās, kas prasa skaidrot, pamatot savu viedokli, tādējādi veidojot dziļu izpratni.
- Māca skolēniem atbilstošus uzdevumu un problēmu risināšanas paņēmienus, piedāvājot skolēniem atbalstu, piemēram, paraugus, modeļus, piemērus, procesa aprakstus, snieguma līmeņu aprakstus. Ievieš un nostiprina tādu mācīšanās procesu, kurā skolēni tos mērķtiecīgi izmanto, pēc nepieciešamības papildinot un pielāgojot savām vajadzībām, pakāpeniski veidojot atbilstošus ieradumus.

SNIEDZ ATTĪSTOŠU ATGRIEZENISKO SAITI

- Veido un konsekventi īsteno taisnīgus, skaidrus un skolēnu mācīšanās atbalstošus vērtēšanas noteikumus klasē, iesaistoties kopīga redzējuma par vērtēšanas pieeju veidošanā skolas līmenī.
- Mērķtiecīgi plāno, izvēlas un veido uzticamus, mācību jomai un priekšmetam un skolēnu sasniedzamajam rezultātam un vērtēšanas mērķim atbilstošus vērtēšanas instrumentus.
- Formulē skaidrus un SR atbilstošus kritērijus skolēnu snieguma vērtēšanai un seko līdz skolēnu izaugsmei, arī skolēnu prasmju attīstībai ilgtermiņā. Kompleksa snieguma izvērtēšanai veido snieguma līmeņu aprakstus. Sadarbojas ar kolēģiem, lai izvirzītu vienotus vērtēšanas kritērijus un sekotu skolēnu prasmju attīstībai ilgtermiņā.
- Sistemātiski seko līdz savai skolēnu sniegumam un izaugsmei un regulāri nodrošina skolēniem konkrētu, savlaicīgu, izmantojamu, cieņpilnu atgriezenisko saiti par sniegumu (gan procesu, gan rezultātu). Informē skolēnus par viņu darba vērtēšanas kritērijiem pirms snieguma demonstrēšanas un veido skolēnu izpratni par to. Iesaista skolēnus savas un citu izaugsmes sekošanā un snieguma izvērtēšanā un piedāvā atbilstošas iespējas un atbalstu snieguma uzlabošanai.
- Izmanto vērtēšanas informāciju savas pedagoģiskās prakses uzlabošanai, tālāko mērķu izvirzīšanai skolēniem un mācību nodarbību plānošanai.

ROSINA DOMĀT PAR MĀCĪŠANOS

- Regulāri rosina skolēnus domāt par savu mācīšanos – reflektēt par savu domāšanu, analizēt savas domāšanas procesus un izvērtēt izmantotās domāšanas stratēģijas (koncentrēšanās, iegaumēšanas, atcerēšanās stratēģijas), problēmu risināšanas paņēmienus. Regulāri pats modelē savas domāšanas gaitu un to demonstrē, apraksta skolēniem.
- Organizē mācību procesu tā, lai skolēniem būtu iespēja pašiem plānot, uzraudzīt un izvērtēt savu mācīšanās procesu.
- Rosina skolēnus izvirzīt personiskos izaugsmes mērķus, plānot savu darbu mērķu sasniegšanai un sekot savai izaugsmei, izziņāt savas stiprās un vājās puses, meklēt iespējas un veidus, kā attīstīt savu domāšanu.
- Atbalsta un sekmē domāšanas kultūras attīstīšanu visos skolas procesu līmeņos (gan stundās, gan ārpus tām).

Pilnveido savu profesionālo praksi un sadarbojas ar kolēģiem un vecākiem skolēnu mācīšanās atbalstam

- Izmantojot datus no dažādiem avotiem, to skaitā atgriezenisko saiti no skolēniem, individuāli un kopā ar kolēģiem kritiski izvērtē un analizē, cik efektīvs bijis darbs, lai sasniegtu izvirzītos SR. Pielāgo plānus, lai darbs būtu vēl efektīvāks. Sistemātiski reflektē par mācību nodarbību un mācīšanas pieejas efektivitāti.
- Skolēnu mācīšanās atbalstam efektīvi sadarbojas ar kolēģiem, lai kopīgi plānotu un saskaņotu mācību saturu un pieeju; laikus risina problēmsituācijas, vajadzības gadījumā prasot padomu kolēģiem vai speciālistiem; efektīvi iesaista atbalsta personālu.
- Veido pozitīvas, sadarbībā balstītas attiecības ar vecākiem par viņu bērnu mācīšanos un labklājību (*wellbeing*), rada jēgpilnas iespējas vecāku iesaistei bērnu mācīšanās atbalstam; skaidri, cieņpilni un regulāri komunicē ar vecākiem par skolēnu sniegumu un labklājību, izmantojot precīzus un uzticamus datus.
- Meklē papildu resursus – atbalstu, laiku un izziņas materiālus, lai turpinātu savu profesionālo izaugsmi. To sistemātiski plāno un īsteno.
- Regulāri iegulda savu pieredzi izglītības iestādes attīstībā. Regulāri dalās ar savu darba pieredzi skolas metodiskajās apvienībās, metodiskajās konferencēs, pieredzes forumos u. c. Aicina un atbalsta arī citus kolēģus dalīties pieredzē, mērķtiecīgi to izmanto savas profesionālās izaugsmes vajadzībām.